

Protesta, kudo protesta

Taksistët në protestë

Më 26 maj, tre sindikatat e taksive protestuan në sheshin "Nënë Tereza" kundër rritjes së çmimit të naftës, konkurrencës së pandershme, arbitraritetit dhe mosrespektimit të rregullave nga kompani të lidhura ngushtë me pushtetin, si dhe heshtjen e Bashkisë së Tiranës në raport me punëtorët e shërbimit taksi, punësimi dhe ekonomia e të cilëve rrezikohet me vazhdimin e kaosit dhe paligjshmërisë në këtë sektor. Ata paralajmëruan protesta të ardhshme nëse situata nuk ndryshon.

Protestë pro jetës

Po me 26 qershor, me qindra qytetarë protestuan para Ministrisë së Shëndetësisë në lidhje me skandalin në spitalin onkologjik në QSUT, ku një grup mjekësh, në mënyrë të organizuar dhe me qëllime të përfitimit ekonomik, sabotonin shërbimin për pacientët me sëmundje kancerogjene duke krijuar radhë artificiale dhe nxjerë në tregun privat medikamente të blera me para publike, për spitalin publik. Me dhjetra qytetarë shprehën zemërimin e tyre me akuzën e prokurorisë për thjesht "shpërdorim të detyrës" dhe vendimin e gjykatës për "detyrim paraqitje", ku sipas tyre, janë vënë në pikëpyetje jetët e njerëzve. Ata kërkuan edhe dorëheqjen e ministres së shëndetësisë, Albana Koçiu. Zemërimi në rrjetet sociale është i madh dhe mesa duket, çdo shqiptar ka një histori për të rrëfyer mbi padrejtësitë në dyert e spitaleve.

Protestë e bujqve të Roskovecit

Prej disa javësh, banorë dhe bujq të bashkisë së Roskovecit protestojnë kundër ndërtimit të TEC-it në zonën e tyre bujqësore. TEC-i, sipas banorëve, do ta ndosë në mënyrë të parikuperueshme të gjithë zonën, prodhimet bujqësore dhe jetën e përditshme të qytetarëve. Roskoveci, i cili para pak kohësh u quajt nga kryeministri Rama si "një mrekulli, Toskana e Shqipërisë", as një vit më vonë, rrezikon të degradojë në një hapësirë të ndotur e të pajetueshme. Por siç e do zakoni kryeministrit, e rëndësishme është pallavra momentale dhe jo një zonë dhe popullatë që me shekuj ka kultivuar kultura të shumta agro-bujqësore.

Protesta e profesionistëve të lirë

Në qershor, në dyert e Gjykatës Kushtetuese, me dhjetra qytetarë protestuan kundër rritjes së tatimit mbi të ardhurat e profesionistëve të lirë. Një ligj ky, përveçse i padrejtë, edhe absurd. Qeveria e oligarkëve, e cila taton 8% ndarjen e fitimeve mes oligarkëve dhe 20% bukën e qytetarëve, që investon miliona në infrastrukturë për "investitorët strategjikë" dhe nuk pyet për rrugët, shkollat dhe spitalet e mjerueshme të vendit, tani lakmon të shtrydhë edhe ata pak profesionistë dhe shtresë të mesme që ekziston në Shqipëri, për ta thelluar edhe më tej pabarazinë midis të pasurve dhe të varfërve në vend. Por për fat të mirë, Gjykata Kushtetuese e rrëzoi si të padrejtë dhe të pabazuar këtë ligj, që e shpërfaq qeverinë ashtu siç është: një aparat dhune, vjedhjeje dhe shpronësimi në duart e të paktëve, të pasurve dhe të pushtetshmëve. ■

Studim mbi gjendjen e sektorit fason

Pjesa e pagave dhe orëve të punës (2)

Në studimin për sektorin fason, është thelbësore të nënvizohen disa pikat kyçe që pasqyrojnë realitetin e tregut të punës dhe sfidat që hasen nga punëtorët. Fillimisht, vlen të theksohet që një pjesë e konsiderueshme e punëtorëve, rreth 43.3%, qëndrojnë për një periudhë të gjatë – mbi pesë vite – në të njëjtën ndërmarrje, qoftë ajo e këpucëve apo e veshjeve. Kjo ndodh për shkak të kapaciteteve trajnuese dhe specializuese që ofrojnë këto ndërmarrje, të cilat janë zakonisht të mesme, dhe bëjnë që punëtorët të ndihen më të qëndrueshëm në vendet e tyre të punës.

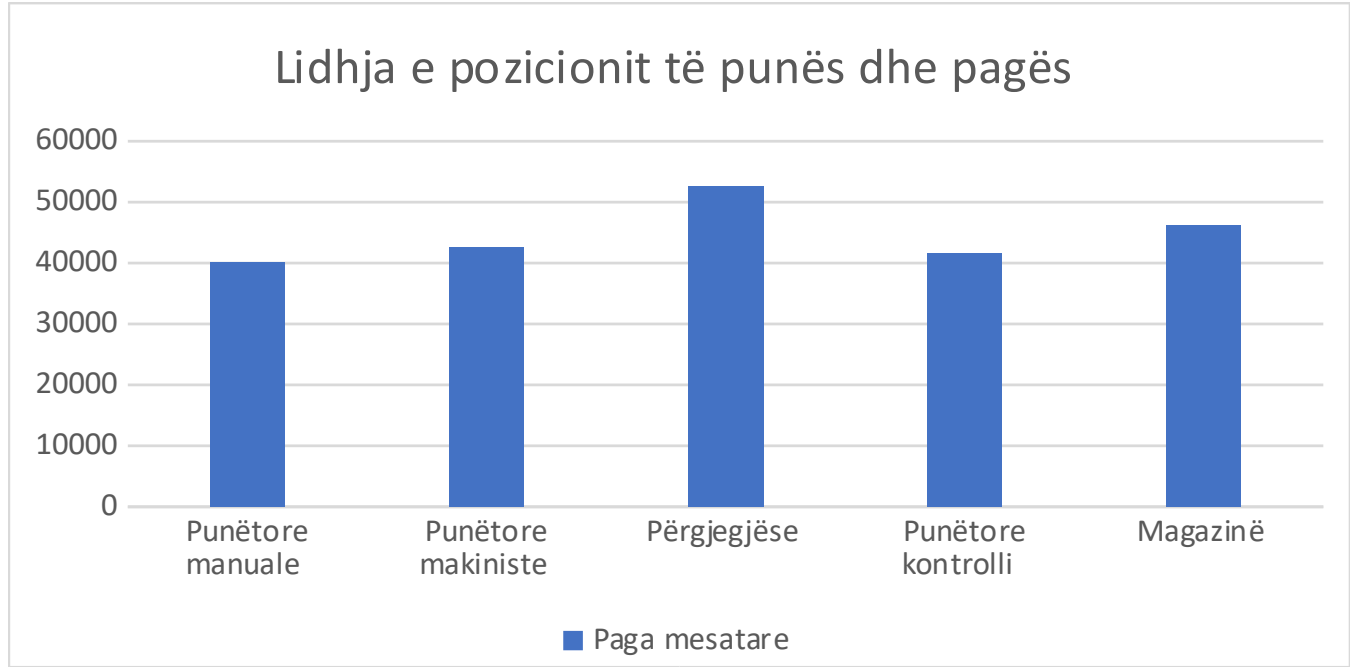
Megjithatë, për shkak të krizës ekonomike të fundit, shumë ndërmarrje janë detyruar të mbyllën për shkak të rënies së porosit, kostove të larta, ose ndërprerjes së zinxhirëve të furnizimit. Si pasojë, punëtorët janë transferuar në ndërmarrje të tjera fason që vazhdojnë të operojnë, për të siguruar vazhdimësinë e të ardhurave.

Ndërmarrjet më të mëdha në sektor po përpiqen të përfitojnë nga situata, duke publikuar njoftime për punë dhe kërkuar punëtorë të specializuar. Ky është një trend që tregon përgjigjen strategjike të kompanive ndaj krizës, ku ato zgjerojnë stafet me punëtorë të trajnuar që kanë humbur vendet e tyre të punës.

Sa i përket pagave, studimi zbulon një homogjenitet të tyre pavarësisht nga përvoja dhe pozicioni i punës. Edhe pse punëtorët fitojnë përvojë dhe aftësi më të mira me kalimin e kohës, pagat e tyre shpesh nuk pasqyrojnë këtë progres, duke reflektuar presionin për të mbajtur kostot e prodhimit sa më të ulëta për të qëndruar konkurrues në tregjet ndërkombëtare. Kjo situatë ngre çështje të rëndësishme sociale dhe ekonomike brenda sektorit, duke treguar një nevojë për reforma në politikat e punës dhe në standardet e punësimit.

Për më tepër, pavarësisht se dita e shtunë duhet të konsiderohet si ditë pushimi sipas Kodit të Punës, shumë punëtorë në sektorin fason nuk e njohin këtë të drejtë dhe pranojnë të punojnë pa marrë kompensimin e duhur për orët shtesë. Kjo tregon një mungesë të theksuar të ndërgjegjësimit dhe informacionit ligjor midis punëtorëve dhe nevojën për përmirësimin e komunikimit dhe edukimit ligjor në këtë sektor.

Përfundimisht, ky pjesë e studimit hedh dritë mbi nevojën për një organizim më të fortë përmes sindikatave dhe për zbatim më të rreptë të legjislationit të punës, për të mbrojtur dhe përmirësuar kushtet e punëtorëve në sektorin fason. ■

Realizmi magjik shqiptar

Ai është i ri edhe i vjetër, arkaik aq sa edhe avangardist, social po aq sa mitik, grua por edhe patriark, proletar dhe malësor, melankolik dhe futurist, i pagjumë që sheh ëndrra me ngjyra të ndezura, ai është pa frikë Marc Chagall-i ynë. Zonja dhe zotërinj, ju prezantojmë me shqiptarin e mrekullueshëm, profesorin e arteve dhe piktorin autentik, Ismail Lulani. ■

Palestina, dy poezi

Në këto momente tepër të rënda për popullin palestinez, i cili prej më shumë se një muaji përballet me një luftë të pabarabartë gjer në kufinj të katastrofës humanitare dhe të spastrimit etnik, dy poezi nga dy poetë ikonikë, njëri hebre dhe tjetri palestinez, si një lutje e përbashkët për paqe, bukë dhe shpresë. ■

Mbi një çati në Qytetin e Vjetër,
teren rrobat e lara,
në diellin e pasdites së vonë
Çarçafi i një gruaje armike me mua,
Peshqiri i një burri, armiku im.
Me të ai fshin vetullat e djersitura.
Në qiellin e Qytetit të Vjetër,
Një balonë
Në skajin tjetër të fillit
Një fëmijë
Por unë s'mund ta shoh
Për shkak të murit.
Ne kemi ngritur shumë flamuj,
Ata kanë ngritur shumë flamuj
Të na bëjnë të mendojmë se janë të lumtur,
T'i bëjmë të mendojnë se jemi të lumtur.

(Jeruzalemi, *Yehuda Amichai*)

Unë jam i atjeshëm dhe mbaj mend,
se kam lindur si çdokush tjetër
kam nënë
dhe shtëpi me shumë dritare
kam vëllezër, miq dhe burg.
Kam një dallgë që m'i vodhi pëllumbat.
Kam qasjen time dhe një kërcell të madh bari.
Kam një hënë mbi majën e fjalëve.
Hyu më dërgoi ushqim për zogjtë
dhe një ulli prej matanë horizontit të kohës.
E kam kaluar tokën
para se thikat të nguleshin nëpër trupa.
Unë jam i atjeshëm dhe kthej qiellin e nënës
posa qielli qan për nënën time,
qaj për një mjegull që kthehet
të më njohë.
Kam mësuar fjalët e kopshteve të përgjakura
për të thyer rregullat
I kam mësuar dhe i kam demontuar
të gjithë fjalët për të strukturuar vetëm një, të vetmen:
Shtëpi

(Unë jam i atjeshëm, *Mahmod Darwish*)

Viti III / Nr IX

E hënë, 24 Qershor 2024

Organizohu!

tel: 0692570076
e-mail: organizohu@gmail.com

PUNË, PAGË PENSIONE

Prej majit gjer në qershor, aktivistët e Lëvizjes BASHKË kanë udhëtuar në mbi 50 qytete dhe bashki të vendit për të folur dhe organizuar në takime publike me të rinj, familjarë, të moshuar mbi çështjet e punës, pagës, pensione, prodhimit dhe pasurisë së përgjithshme dhe çështje më e rëndësishme, mbi perspektivën e së tashmes dhe të ardhmes së shoqërisë. Sipas aktivistëve, në gjithë dekadën e fundit, kemi parë rritjen e të ardhurave në arkën e shtetit, por jo edhe rritjen e pagave, pensione dhe mirëqënies së shumicës dërmuese të popullatës.

Aktivistët u takuan me (ish)minatorë në Dibër dhe Kamëz që pavarësisht punës në tokë, nuk të gëzojnë as të ardhura dhe as shpërblime dinjitoze për djersën e tyre, si nga shteti ashtu edhe nga pronarët. Në Maliq, Bilisht, Divjakë u takuan me ish-punëtorë koperative që shprehnin indinjatë për tetëdhjetë mijë lekëshat e tyre dhe gjuhën diskriminuese të shtetit, a thua se ata qenë turistë dhe jo bujqër që digjeshin nën diell. Në Fier, Tiranë, Korçë, Durrës, Shkodër, folën me të rinj, dyqanxhinj dhe kryefamiljarë të rinj që pavarësisht daljes në punë edhe të dielën, pagat nuk u dalin deri në fund të muajit. Në Koplik, Vaun e Dejës, Shijak, Kavajë me qytetarë të papunë, mbijetesa e së cilëve është një rropatje e përditshme.

Në takimet publike të organizuara në këto qytete, Lëvizja BASHKË prezantoi katër kryeçështjet e programit ekonomik dhe politik mbi të cilën shkon drejt garës elektorale të 2025: pagat, pensionet, zhvillimi i qëndrueshëm ekonomik dhe ndarja më e drejtë e pasurisë së përgjithshme. Sipas saj dhe qytetarëve pjesëmarrës, ndryshimi politik nuk është vetëm një dëshirë e mirë, por një urgjencë kombëtare për ti dhënë fund stanjacionit, varfërisë dhe emigrimit tridhjetëvjeçar që ka marrë përmasat e një katastrofe humanitare për Shqipërinë dhe për shqiptarët. Bashkimi i krahut dhe i trurit, i kontributit dhe i aspiratës, pra i klasës pumëtoresh dhe të mesme, i pensionistëve dhe të rinjve, është rrugëdalja e vetme nga kriza ekonomike dhe e legjitimitetit demokratik. ■